

Universal Declaration of Human Rights - Farsi/Persian ( )

اعلامیه جهانی حقوق بشر

مقدمه

از آنجا که شناسایی حیثیت ذاتی کلیه اعضای خانواده بشری و حقوق یکسان و انتقال ناپذیر انسان اساس آزادی و عدالت و صلح را در جهان تشکیل میدهد،

از آنجا که عدم شناسایی و تحقیر حقوق بشر منتهی به اعمال وحشیانه‌ای گردیده است که روح بشریت را به‌عیان واداشته و ظهور دنیائی که در آن افراد بشر در بیان و عقیده آزاد و از ترس و فقر فارغ باشند بعنوان با‌لا‌ترین آمال بشر اعلام شده است،

از آنجا که اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر بعنوان آخرین علاج بقیام بر ضد ظلم و فشار مجبور نگردد،

از آنجا که اساساً لازم است توسعه روابط دو ستانه بین ملل را مورد تشویق قرار داد،

از آنجا که مردم ملل متحد ایمان خود را بحقوق اساسی بشر و مقام و ارزش فرد انسانی و تساوی حقوق مرد و زن مجدداً در منشور اعلام کرده‌اند و تصمیم راسخ گرفته‌اند که به پیشرفت اجتماعی کمک کنند و در محیطی آزاد تر وضع

زندگی بهتری بوجود آورند ،
از آنجا که دول عضو متحد شده‌اند که احترام جهانی و
رعایت واقعی حقوق بشر و آزادی های اساسی را با همکاری
سازمان ملل متحد تأمین کنند ،

از آنجا که حسن تفاهم مشترکی نسبت باین حقوق و
آزادیا برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد ،

مجمع عمومی این اعلامیه جهانی حقوق بشر را آرمان
مشترکی برای تمام مردم و کلیه ملل اعلام میکند تا جمیع
افراد و همه ارکان اجتماع این اعلامیه را دائما در مد نظر داشته
باشند و مجاهدت کنند که بوسیله تعلیم و تربیت احترام این
حقوق و آزادیا توسعه یابد و با تدابیر تدریجی ملی و بین المللی ،
شناسائی و اجرای واقعی و حیاتی آنها ، چه در میان خود ملل
عضو و چه در بین مردم کشورهایی که در قلمرو آنها میباشند ،
تأمین گردد .

ماده اول - تمام افراد بشر آزاد بدنیا میایند و از لحاظ
حیثیت و حقوق با هم برابرند . همه دارای عقل و وجدان میباشند
و باید نسبت بیکدیگر با روح برادری رفتار کنند .

ماده دوم - (۱) هر کس میتواند بدون هیچگونه تمایز
مخصوصا از حیث نژاد ، رنگ ، جنس ، زبان ، مذهب ، عقیده .

سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین ملیت ، وضع اجتماعی ، ثروت ، ولادت یا هر موقعیت دیگر ، از تمام حقوق و کلیه آزادی هائیکه در اعلامیه حاضر ذکر شده است ، بهره مند گردد .

(۲) - بعلاوه هیچ تبعیضی بعمل نخواهد آمد که مبتنی بر وضع سیاسی ، اداری و قضائی یا بین المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص با آن تعلق دارد ، خواه این کشور مستقل ، تحت قیمومت یا غیر خود مختار بوده یا حاکمیت آن بشکلی محدود شده باشد .

ماده سوم - هر کس حق زندگی ، آزادی و امنیت شخصی دارد .

ماده چهارم - احدی را نمیتوان در بردگی نگاهداشت و داد و ستد بردگان بهر شکلی که باشد ممنوع است .

ماده پنجم - احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شئون بشری یا موهن باشد .

ماده ششم - هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه جا بعنوان یک انسان در مقابل قانون شناخته شود .

ماده^۷ هفتم - همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بدون تبعیض و بالسویه از حمایت قانون برخوردار شوند.
همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه حاضر باشد و بر علیه هر تحریکی که برای چنین تبعیضی بعمل آید بطور تساوی از حمایت قانون بهره‌مند شوند .

ماده^۸ هشتم - در برابر اعمالی که حقوق اساسی فرد را مورد تجاوز قرار بدهد و آن حقوق بوسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته شده باشد ، هر کس حق رجوع مؤثر بمعاکم ملی صالحه دارد .

ماده^۹ نهم - احدی نمیتواند خود سرانه توقیف - حبس یا تبعید بشود .

ماده^{۱۰} دهم - هر کس با مساوات کامل حق دارد که دعوایش بوسیله داد گاه مستقل و بی طرفی ، منصفانه و علناً رسیدگی بشود و چنین داد گاهی در باره حقوق و الزامات او یا هر اتهام جزائی که با و توجه پیدا کرده باشد اتخاذ تصمیم بنماید .

ماده^{۱۱} یازدهم - (۱) هر کس که به بزه کاری متهم شده باشد بی گناه محسوب خواهد شد تا وقتی که در جریان يك دعوی عمومی که در آن کلیه تضمین های لازم برای دفاع او تأمین

شده باشد تقصیر او قانوناً محرز گردد .

(۲) — هیچکس برای انجام یا عدم انجام عملی که در موقع ارتکاب ، آن عمل بموجب حقوق ملی یا بین المللی جرم شناخته نشده است محکوم نخواهد شد . بهمین طریق هیچ مجازاتی شدید تر از آنچه که در موقع ارتکاب جرم بدان تعلق میگرفت در باره احدی اعمال نخواهد شد .

ماده^۲ دوازدهم — احدی در زندگی خصوصی ، امور خانوادگی ، اقامتگاه یا مکاتبات خود ، نباید مورد مداخله های خود سرانه واقع شود و شرافت و اسم و رسمش نباید مورد حمله قرار گیرد . هر کس حق دارد که در مقابل اینگونه مداخلات و حملات مورد حمایت قانون قرار گیرد .

ماده^۳ سیزدهم — (۱) هر کس حق دارد که در داخل هر کشوری آزادانه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را انتخاب نماید .

(۲) — هر کس حق دارد هر کشوری و از جمله کشور خود را ترك کند یا به کشور خود باز گردد .

ماده^۴ چهاردهم — (۱) هر کس حق دارد در برابر تعقیب شکنجه و آزار پناه گاهی جستجو کند و در کشورهای دیگر پناه اختیار کند .

(۲) - در موردی که تعقیب واقعا مبتنی بر جرم عمومی و غیر سیاسی یا رفتارهایی مخالف با اصول و مقاصد ملل متحد باشد ،
نمی‌توان از این حق استفاده نمود .

ماده* پانزدهم - (۱) هر کس حق دارد که دارای تابعیت
باشد .

(۲) - احدی را نمیتوان خود سرانه از تابعیت خود یا از حق
تفسیر تابعیت محروم کرد .

ماده* شانزدهم - (۱) هر زن و مرد بالغی حق دارند بدون
هیچگونه محدودیت از نظر نژاد ، ملیت ، تابعیت یا مذهب با
همدیگر زناشویی کنند و تشکیل خانواده دهند . در تمام مدت
زناشویی و هنگام انحلال آن ، زن و شوهر در کلیه امور مربوط
بازدواج ، دارای حقوق مساوی میباشد .

(۲) - ازدواج باید با رضایت کامل و آزادانه زن و مرد
واقع شود .

(۳) - خانواده رکن طبیعی و اساسی اجتماع است و حق دارد
از حمایت جامعه و دولت بهره مند شود .

ماده* هفدهم - (۱) هر شخص منفردا یا بطور اجتماع حق
مالکیت دارد .

(۲) - احدی را نمیتوان خود سرانه از حق مالکیت محروم نمود .

ماده^۴ هیجدهم - هر کس حق دارد که از آزادی فکر وجدان و مذهب بهره مند شود . این حق متضمن آزادی تغییر مذهب یا عقیده و همچنین متضمن آزادی اظهار عقیده و ایمان میباشد و نیز شامل تعلیمات مذهبی و اجرای مراسم دینی است هر کس میتواند از این حقوق منفرداً یا مجتمعاً بطور خصوصی یا بطور عمومی برخوردار باشد .

ماده^۵ نوزدهم - هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن بتمام وسائل ممکن و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد .

ماده^۶ بیستم - (۱) هر کس حق دارد آزادانه مجامع و جمعیت های مسالمت آمیز تشکیل دهد .

(۲) - هیچکس را نمیتوان مجبور بشرکت در اجتماعی کرد .

ماده^۷ بیست و یکم - (۱) هر کس حق دارد که در اداره امور عمومی کشور خود ، خواه متقیماً و خواه باسلطت نمایندگانی که آزادانه انتخاب شده باشند شرکت بجوید .

(۲) - هر کس حق دارد با تساوی شرایط ، بمشاغل عمومی کشور خود نایل آید .

(۳) - اساس و منشأ قدرت حکومت ، اراده مردم است ، این اراده باید بوسیله انتخاباتی ابراز گردد که از روی صداقت و بطور ادواری صورت پذیرد . انتخابات باید عمومی و با رعایت مساوات باشد و بارائی مخفی یا طریقه‌ای نظیر آن انجام گیرد که ازادی را تأمین نماید .

ماده^۱ بیست و دوم - هر کس بعنوان عضو اجتماع حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است بوسیله مساعی ملی و همکاری بین المللی حقوق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خود را که لازمه مقام و نمو آزادانه شخصیت او است با رعایت تشکیلات و منابع هر کشور بدست آورد .

ماده^۲ بیست و سوم - (۱) هر کس حق دارد کار کند ، کار خود را آزادانه انتخاب نماید ، شرایط منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در مقابل بیکاری مورد حمایت قرار گیرد .

(۲) - همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی ، در مقابل کار مساوی ، اجرت مساوی دریافت دارند .

(۳) - هر کس که کار میکند بنزد منصفانه و رضایت بخشی

ذبحق میشود که زندگی او و خانواده‌اش را موافق شئون انسانی تأمین کند و آنرا در صورت لزوم با هر نوع وسائل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید .

(۴) - هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه ها نیز شرکت کند .

ماده^۵ بیست و چهارم - هر کس حق استراحت و فراغت و تفریح دارد و بخصوص بمحدودیت معقول ساعات کار و مرخصی های ادواری با اخذ حقوق ذبحق میباشد .

ماده^۶ بیست و پنجم - (۱) هر کس حق دارد که سطح زندگی او سلامتی و رفاه خود و خانواده‌اش را از حیث خوراک و مسکن و مراقبتهای طبی و خدمات لازم اجتماعی تأمین کند و همچنین حق دارد که در مواقع یسکاری ، بیماری ، نقص اعضاء ، یوگی ، پیری یا در تمام موارد دیگری که بعلل خارج از اراده^۷ انسان وسائل امرار معاش از دست رفته باشد از شرایط آبرومندانه زندگی برخوردار شود .

(۲) - مادران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت مخصوصی بهره مند شوند . کودکان چه بر اثر ازدواج و چه بدون ازدواج بدنیا آمده باشند ، حق دارند که همه از یکنوع حمایت اجتماعی برخوردار شوند .

ماده بیست و ششم - (۱) هر کس حق دارد که از آموزش و پرورش بهره مند شود . آموزش و پرورش لا اقل تا حدودی که مربوط بتعلیمات ابتدائی و اساسی است باید مجانی باشد . آموزش ابتدائی اجباری است . آموزش حرفه ای باید عمومیت پیدا کند و آموزش عالی باید با شرایط تساوی کامل بروی همه باز باشد تا همه بنا باستعداد خود بتوانند از آن بهره مند گردند .

(۲) - آموزش و پرورش باید طوری هدایت شود که شخصیت انسانی هر کس را بعد اکل رشد آن بر ماند و احترام حقوق و آزادی های بشر را تقویت کند . آموزش و پرورش باید حسن تفاهم ، گذشت و احترام عقاید مخالف و دوستی بین تمام ملل و جمعیت های نژادی یا مذهبی و همچنین توسعه فعالیت های ملل متحد را در راه حفظ صلح تسهیل نماید .

(۳) - پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود نسبت بدیگران اولویت دارند .

ماده بیست و هفتم - (۱) هر کس حق دارد آزادانه در زندگی فرهنگی اجتماع شرکت کند ، از فنون و هنرها متمتع گردد و در پیشرفت علمی و فوائد آن سهیم باشد .

(۲) - هر کس حق دارد از حمایت منافع معنوی و مادی آثار علمی ، فرهنگی یا هنری خود برخوردار شود .

ماده^{۲۱} بیست و هشتم - (۱) هر کس حق دارد بر قراری
نظمی را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین المللی حقوق و
آزادی هائی را که در این اعلامیه ذکر گردیده است تأمین
کند و آنها را بمورد عمل بگذارد .

ماده^{۲۲} بیست و نهم - (۱) هر کس در مقابل آن جامعه‌ای
وظیفه دارد که رشد آزاد و کامل شخصیت او را میسر سازد .

(۲) - هر کس در اجرای حقوق و استفاده از آزادیهای خود
فقط تابع محدودیتها نیست که بوسیله قانون منحصرأ بمنظور
تأمین شناسائی و مراعات حقوق و آزادیهای دیگران و برای
رعایت مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی
در شرایط يك جامعه دموکراتيك وضع گردیده است .

(۳) - این حقوق و آزادیها در هیچ موردی نمی توانند بر
خلاف مقاصد و اصول ملل متحد اجرا گردد .

ماده^{۲۳} سی ام - هیچك از مقررات اعلامیه حاضر نباید
طوری تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا
فردی باشد که بموجب آن بتواند هر يك از حقوق و آزادیهای
مندرج در این اعلامیه را از بین ببرند و یا در آن راه فعالیت